

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет цивільного захисту України
Освітня програма	58714 Радіаційний та хімічний захист
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	161 Хімічні технології та інженерія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

29.03.2024 р.

Справа № 0266/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 16 "Хімічна інженерія та біоінженерія" у складі:

Атаманюк Володимир Михайлович – головуючий,

Бессарабов Володимир Іванович,

Галкін Олександр Юрійович,

Грегірчак Наталія Миколаївна,

Лінючева Ольга Володимирівна,

Нікітчук Тетяна Миколаївна,

за участі запрошених осіб:

Ключка Юрій Павлович – представник ЗВО,

Скородумова Ольга Борисівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний університет цивільного захисту України
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	58714
Назва ОП	Радіаційний та хімічний захист
Галузь знань	16 Хімічна інженерія та біоінженерія
Спеціальність	161 Хімічні технології та інженерія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 6, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітня програма має чітко сформульовані цілі. Мета програми зрозуміла та корелює зі "Стратегією розвитку Національного університету цивільного захисту України на 2020 - 2030 роки". ЕГ зроблено висновок, що мета ОПП в достатній мірі відповідає місії університету, яка полягає у "поширенні знання у природничій, технічній, суспільній і гуманітарній наукових сферах, пов'язаних із забезпеченням цивільного захисту населення і територій України". Проте фокус ОПП визначено як "...програма базується на загальновідомих наукових результатах із урахуванням особливостей підготовки фахівців з питань хімічної технології, технології радіаційного та хімічного захисту". Це не зовсім корелює з необхідністю формування та розвитку професійних компетентностей фахівців у сфері хімічної технології, технології радіаційного та хімічного захисту, що передбачає, як зазначено у меті ОПП та цілях навчання відповідного стандарту ВО, "проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог". Таким чином, фокус програми потребує уточнення робочою групою ОПП.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

ГЕР погоджується з оцінкою ЕГ, що цілі ОП та програмні результати навчання визначалися розробниками ОПП шляхом опитування та безпосередньої комунікації з урахуванням різних груп стейкхолдерів.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ГЕР погоджується з висновком ЕГ, що цілі ОПП та програмні результати визначалися з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. В той же час, не зрозуміло як і в яких ПРН враховано світову тенденцію поширення забруднення навколишнього середовища, водних басейнів, повітря біологічними, біотехнологічними продуктами та матеріалами, які навички боротьби з цими забрудненнями набувають здобувачі ВО на цій ОПП. В самоаналізі не надано порівняльний аналіз найкращих освітніх практик у аналогічних закордонних та вітчизняних ОПП, не зрозуміло, що конкретно з позитивного досвіду інших ОПП впроваджено в програму при її перегляді.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітня програма потребує удосконалення щодо можливості досягнення здобувачами результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 161 «Хімічні технології та інженерія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Частина ПРН не повністю забезпечена змістом ОК. Так, ПРН 4 "Оцінювати технічні і економічні характеристики результатів наукових досліджень, дослідно-конструкторських розробок, технологій та обладнання хімічних виробництв" передбачає відповідність ОК 1 та ОК 5. Однак зміст цих ОК дозволяє лише частково досягти ПРН 4 у частині оцінки економічних характеристик та автоматизації системи управління технологічним процесом хімічних виробництв, но не оцінки технічних характеристик результатів НД, НДР, технологій та обладнання хімічних виробництв. В той же час не зрозуміло чому і як ПРН 05 "Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення і презентації результатів професійної діяльності, досліджень та проектів" забезпечується ОК 04 "Іноземна мова для іноземних тестів" та ОК 07, ОК 14 та ОК 15. Крім того, ПРН 15 "Проводити розрахунки для оцінювання можливостей виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій техногенного характеру за участю небезпечних речовин та матеріалів радіаційного, хімічного та біологічного

походження" передбачає відповідність ОК 7 та ОК 11. Однак ОК 7 та ОК 11 не містять згадування про аварії з участю речовин біологічного походження. Таким чином, недоліки у змісті ОК, матриці відповідності ОПП, відсутність зазначення ОК, які забезпечують інтегральну компетентність у відповідності до стандарту ВО (відсутність інтегральної компетентності у матриці відповідності) дозволяють вважати бажаним удосконалення ОПП в цих напрямках.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг освітньо-професійної програми у кредитах ЄКТС становить 90 кредитів, що відповідає вимогам чинного законодавства і Стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня за спеціальністю 161 Хімічні технології та інженерія.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ГЕР зазначає проблеми у побудові структурно-логічної схеми ОП. Зокрема, не зрозуміло, чому ОК "Іноземна мова для міжнародних тестів" викладається в останньому семестрі, чому саме "... для міжнародних тестів", а не "Іноземна мова фахового спрямування"? Крім того, ОК 6 ніяк не пов'язаний з ОК 8. За структурно-логічною схемою ОК 9 "Організація аварійно-рятувальних робіт з радіаційного та хімічного захисту в надзвичайних ситуаціях" майже не пов'язаний з ОК 15 "Виконання та захист кваліфікаційної роботи", що може вплинути на якість підготовки кваліфікаційної роботи здобувачами ВО за ОПП. Значна частина ПРН (2, 8, 9, 10, 12-14) за ОПП забезпечена тільки одним ОК, що може вплинути на стабільність та якість досягнення заявлених цілей навчання. Таким чином, ОК, включені до освітньої програми, не становлять логічну взаємопов'язану систему та у сукупності не в повній мірі надають гарантовану можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. ГЕР вважає ці недоліки такими, які можна виправити при наступному перегляді ОПП.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ГЕР вважає, що зміст ОПП не повною мірою відповідає предметній області спеціальності у частині дослідження та використання технологій хімічної промисловості, методів моделювання, оптимізації, прийняття рішень та проектування хімічних процесів та апаратів, методів планування та обробки результатів експериментів, методик і технологій організаційно-технологічного забезпечення хімічного виробництва, які не забезпечуються досяжністю окремих ПРН при реалізації ОП, про що зазначено у пп 1.4.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ЕГ встановлено, що здобувачі даної ОПП формують індивідуальну освітню траєкторію, завдяки здійсненню вибору дисциплін обсягом 24 кредити, що регламентовано та реалізується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НУЦЗ України (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnist/pologennya/114.pdf) та Порядку забезпечення індивідуального вибору освітніх компонентів здобувачами вищої освіти (<https://nuczu.edu.ua/ukr/osvita/dopomohazvo>). Одночасно ЕГ зазначає, що вибіркові дисципліни за кількістю кредитів не уніфіковані, що свідчить про можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами ВО за ОПП у обсязі, передбаченому законодавством, але з певними складнощами при виборі здобувачами освіти ОК з інших освітніх програм.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

За ОПП передбачено такі види практичної підготовки як практичні та лабораторні роботи, виконання трьох курсових робіт, проходження переддипломної практики (6 кредитів) в ОРС ЦЗ ГУ ДСНС України, виконання кваліфікаційної роботи (9 кредитів). Одночасно ГЕР зазначає, що в недостатній мірі здобувачам ВО за ОПП пропонується проходження практики на базі хімічних підприємств, АЕС і виконання кваліфікаційної роботи на базі науково-дослідних установ і організацій.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ГЕР погоджується з висновком ЕГ, що набуття здобувачами ВО соціальних навичок за реалізації ОПП відбувається через опанування ряду дисциплін та відповідає заявленим цілям.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

ГЕР погоджується з оцінкою ЕГ, що обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за даною ОПП не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

ГЕР погоджується з оцінкою ЕГ, що правила прийому на навчання за ОПП є чіткими і зрозумілими, не містять ознак дискримінації для потенційних вступників.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому на дану освітню програму регламентуються на сайті <https://vstup.nuczu.edu.ua/images/bakalavri/pravila2023-32.pdf>, для вступу на навчання та здобуття ступеня магістра приймаються особи, які здобули освітній ступінь бакалавра чи магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) за умови проходження вступних випробувань у формі єдиного вступного іспиту з іноземної мови (крім випадків, передбачених Правилами прийому) та фахового вступного випробування. Програми вступних випробувань формуються на основі оновлених ОПП з урахуванням останніх рекомендацій та пропозицій стейкхолдерів.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Порядок перезарахування (визнання) освітніх компонентів/результатів навчання у ЗВО регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в НУЦЗ України https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pologennya/114.pdf), Положенням про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці в НУЦЗ України (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pologennya/pologennya43.pdf). Практики застосування вказаних правил на ОПП «Радіаційний та хімічний захист» не було.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Регулювання питань визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, визначається Положенням про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці в НУЦЗ України, включаючи регламент визначення результатів неформальної освіти для здобувачів вищої освіти. Прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, за час існування ОПП немає. ГЕР погоджується з висновком ЕГ про недостатню популяризацію неформальної/інформальної освіти серед здобувачів ОПП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

НПП використовують традиційні методи навчання. Опанування здобувачами матеріалу відбувається на лекціях, практичних, лабораторних заняттях, під час самостійної роботи, індивідуальної роботи з використанням технологій дистанційного навчання на сервісах Zoom, Moodle, та Google Classroom. ЕГ відзначено, що освітні послуги за ОП реалізуються за принципами студентоцентрованого підходу та академічної свободи як для здобувачів ВО, так і для НПП.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Необхідна інформація для здобувачів освіти щодо цілей, змісту, очікуваних результатів навчання за ОП розміщена на сайті кафедри СХ та ХТ у вигляді силабусів. Здобувачі ОП на початку семестру проходять ознайомлення з інформацією стосовно вивчення кожного ОК, а також з порядком та критеріями його оцінювання. ЕГ зазначає, що "всі необхідні навчально-методичні матеріали для вивчення ОК розміщені у відкритому доступі на сайті кафедри та на платформах Moodle, Google Classroom, НТБ". Однак ГЕР дійшла до висновку, що у відкритому доступі розміщено тільки силабуси ОК на сайті кафедри. При цьому абітурієнти не мають можливості ознайомитися з робочими програмами, планами на платформах Moodle, Google Classroom. Це обмежує можливості для раціонального обрання ОП, формування індивідуальної траєкторії освітнього процесу у абітурієнтів та здобувачів ВО за ОП.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

ЕГ дійшла висновку, що поєднання навчання і досліджень за реалізації ОП здійснюється за рахунок гармонізації тем курсових та магістерських кваліфікаційних робіт відповідно до ініціативних тем кафедр і держбюджетних НДР. ГЕР зазначає, що сайт випускової кафедри не містить прикладів такої гармонізації, безпосереднього залучення здобувачів ВО до виконання НДР. В розділі "Наукова діяльність" сайту випускової кафедри та розділі "Наука" сайту університету не наведено жодного прикладу НДР (назва, номер державної реєстрації, замовник, керівник, відповідальний виконавець, роки реалізації), які виконуються разом НПП та здобувачами кафедри. Назви окремих НДР є тільки у описах кваліфікації НПП на сайті кафедри, але без зазначення участі здобувачів у їх виконанні. Таким чином, ГЕР прийшла до висновку, що в ЗВО є певні проблеми з забезпеченням поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП. ГЕР вважає ці недоліки такими, які можна виправити при наступному перегляді ОП.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ГЕР зазначає, що основна частина прикладів, наведених у звіті ЕГ, не є підтвердженням оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Аналіз оновлення змісту освіти за ОК в процесі реалізації ОП неможливе зробити, оскільки на сайті кафедри представлено тільки сучасні силабуси ОК.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Діяльність ЗВО у напрямку інтернаціоналізації та академічної мобільності регулюється «Положенням про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти НУЦЗ України на академічну мобільність». Університет має угоди із профільними ЗВО країн ЄС та світу, де здобувачі та НПП, проходять стажування, користуються міжнародними інформаційними ресурсами та беруть участь у наукових заходах.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

У звіті ЕГ наведено аналіз відповідності форм і критеріїв контрольних заходів, які є зрозумілими. В той же час, у силабусах ОК є інформація про критерії оцінювання, однак не представлено загальну шкалу оцінювання. ГЕР рекомендує при наступному перегляді ОПП шкалу оцінювання за видами передбачених контрольних заходів за всіма ОК відображати у силабусах дисциплін, які оприлюднюються на сайті кафедри.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Формою атестації здобувачів ВО за ООП передбачено захист кваліфікаційної роботи, що відповідає вимогам стандарту ВО. Кваліфікаційна робота виконується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу, Положення про систему забезпечення НУЦЗ України якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, Кодекса академічної доброчесності та перевіряється на унікальність з використанням програмного комплексу Unicheck. ЕГ у звіті зазначила, що "кваліфікаційні роботи, які успішно пройшли захист, розміщуються в електронному репозитарії НУЦЗУ (<http://repositsc.nuczu.edu.ua/>)".

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

За аналізом ЕГ в університеті унормовані правила проведення контрольних заходів, які є чіткими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Це забезпечує об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Експертною групою встановлено, що під час реалізації ОПП конфліктних ситуацій та апеляцій не було.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

ЕГ встановлено, що формування політики академічної доброчесності є одним із пріоритетних напрямків НУЦЗУ при опануванні здобувачами відповідної ОПП й аргументується низкою документів, а саме Кодексом академічної доброчесності та ін., перевіряється на унікальність з використанням програмного комплексу Unicheck. Контроль за дотриманням академічної доброчесності під час підготовки та захисту кваліфікаційних робіт покладається на здобувачів ОПП та наукових керівників. Для популяризації академічної доброчесності ЗВО використовує різні механізми комунікації серед здобувачів, НПП та всіх учасників науково-освітнього процесу. Експертною групою в процесі акредитації ОПП випадки академічної недоброчесності не виявлені.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

ЕГ зазначено, що професійний рівень НПП при організації освітнього процесу базується на Положенні про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів). ГЕР зазначає, що за табл. 2 ВСО недостатньо обґрунтовано відповідність професійної кваліфікації окремих НПП освітнім компонентам, які вони викладають, а саме: доц. Гарбуз С.В. - ОК 6 Правове регулювання діяльності у сфері радіаційного, хімічного і біологічного захисту; доц. Борисова Л.В. - ОК 5 Автоматичні системи управління в хімічних виробництвах; нач. каф. Калиновський А.Я. - ОК 3 Метрологія, сертифікація та патентознавство. Крім того, аналіз табл. 2 ВСО дозволяє стверджувати наступне: 1. НПП, які задіяні в реалізації ОПП, недостатньою мірою приймають участь у керівництві та викоранні НДР (на момент аналізу ОПП переліку НДР, які виконують НПП, немає на сайті університету; окремі зазначення таких НДР є лише в індивідуальних профілях НПП,

але, як правило, без детального опису реквізитів та вказівок на можливе залучення до виконання здобувачів ОПП); 2. За даними відомостей про самоаналіз ОПП (актуальні дані ЄДБО) НПП проявляють низьку публікаційну активність в рецензованих виданнях, особливо тих, що реферуються у базах Scopus та Web of Sci (тільки Киреев О.О., Скородумова О.Б., Григоренко Н.В., Чиркіна-Харламова М.А. мають такі публікації). ГЕР вважає ці недоліки такими, які можна виправити при наступному перегляді ОПП.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процес конкурсного відбору НПП регламентований нормативно-правовими актами МОН України, Законом "Про освіту" та внутрішнім документом ЗВО, а саме Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів). ЕГ встановлено, що відбір НПП проводиться на принципах законності, гласності та відкритості.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

При реалізації ОПП кафедра та адміністрація ЗВО активно залучають стейкхолдерів до організації та реалізації освітнього процесу підготовки магістрів за ОПП, а саме: підрозділи ДСНС України, суб'єкти господарювання незалежно від форм власності, органи виконавчої влади, які забезпечують формування та реалізацію державної політики у сфері радіаційного та хімічного захисту, інші державні органи, а також організації різних галузей промисловості. Роботодавці залучені до обговорення ОПП, що підтверджено їх рецензіями-відгуками.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

У звіті ЕГ зазначено, що для підвищення якості реалізації ОП кафедра та ЗВО залучають до проведення освітнього процесу (лекції, практичні та лабораторні роботи) професіоналів-практиків, які мають сучасний погляд та знання у відповідній галузі. Зміст ОП обов'язково передбачає проведення виїзних занять на об'єкти м. Харкова та області, інших областей із залученням до їх проведення практичних працівників.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

ЕГ відмітила, що для стимулювання викладачів до професійного розвитку в університеті діють Положення про оцінювання професійної діяльності НПП НУЦЗУ та Положення про підвищення кваліфікації НПП та НС НУЦЗУ. Викладачі НУЦЗУ підвищують кваліфікацію не рідше одного разу на 5 років у підрозділах ДСНС України, ЗВО, наукових організаціях тощо.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

ЕГ встановила, що з метою стимулювання НПП щодо підвищення їх професійної кваліфікації та матеріального заохочення у ЗВО діє Положення про оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників НУЦЗ України. Також ЗВО нагороджує грамотами, подяками за особливі успіхи у професійній діяльності. За досягнення у фаховій сфері науково-педагогічні працівники нагороджуються почесними грамотами що дає змогу формувати систему заохочень викладачів нематеріального характеру. Додатково для стимулювання розвитку викладацької майстерності ЗВО проводить наступні конкурси: «Кращий викладач року» серед НПП університету; Конкурс освітніх, науково-дослідницьких та інноваційних досягнень учасників освітнього процесу НУЦЗ України.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ЕГ встановила, що матеріально-технічні ресурси випускової кафедри націлені на забезпечення освітнього процесу за ОПП, студенти мають безкоштовний доступ до наукометричних баз даних, бібліотеки, веб-ресурсів університету та вільний доступ до мережі Інтернет. В якості позитивної зазначено практику застосування сучасних інформаційних систем для навчання на кафедрі пожежної профілактики в населених пунктах з програмним забезпеченням, що має академічну ліцензію, і наявність на випусковій кафедрі СХХТ сучасних дозиметрів, радіаційних, хімічних і газових детекторів, персональних приладів для виявлення іонізуючого випромінювання та РФА-аналізатор NITON XL2. В той же час ГЕР зазначає, що згідно табл. 1 ВСО, частина ОК не забезпечена в достатній мірі лабораторним обладнанням, а саме: ОК 12 Технологія, обладнання і проектування природоохоронних систем - крім проекторів, дошки та ноутбуків забезпечен тільки двома мультигазовими детекторами Dräger X-am 5000, Dräger X-am 5600; ОК 9. Організація

аварійно-рятувальних робіт з радіаційного та хімічного захисту в надзвичайних ситуаціях - тільки проектор, ноутбук; ОК 3 Метрологія, сертифікація та патентознавство - тільки проектори, ноутбуки; ОК 5 Автоматичні системи управління в хімічних виробництвах - тільки проектор, ноутбук. ГЕР зазначає, що ці факти свідчать про недостатність забезпечення повною мірою опанування здобувачами ВО вказаних у ОК компетентностей та ПРН. Крім того, слід зазначити, що у ВСО нічого не сказано про метрологічну перевірку наявного лабораторного обладнання та вільний доступ до нього всіх учасників освітнього процесу.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ЕГ засвідчено факт забезпечення безоплатного доступу здобувачів ВО та НПП до інфраструктури та інформаційних ресурсів, що дозволяють забезпечувати освітній процес, їх наукову діяльність в межах освітньої програми.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Під час відео-огляду ЕГ пересвідчилася, що приміщення лабораторій кафедр університету відповідають нормам охорони праці, оснащені протипожежними засобами, гучномовцем, що з'єднаний з черговою частиною, схемами евакуації. В університеті є навчальна пожежно-рятувальна частина з пожежними машинами і декілька сховищ, що закріплені за підрозділами. Всі заходи з безпеки отримали схвальну оцінку від співробітників і здобувачів вищої освіти.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ЕГ з'ясувала, що в університеті сформована система заходів для забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів ВО, які навчаються за ОПП. Для надання підтримки здобувачам створено скриньку звернень і пропозицій. Проведені анкетування та опитування здобувачів під час онлайн-зустрічей свідчать про їх задоволення існуючою підтримкою.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЕГ встановила, що здобувачі за даною ОП не потребують спеціальних умов для навчання, однак в університеті створено достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми проблемами.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЕГ відзначено про наявність чіткої і зрозумілої політики та процедури вирішення конфліктних ситуацій в університеті, що є доступною для усіх учасників освітнього процесу та низку заходів, які проводяться в університеті. В НУЦЗ України працює центр гендерної освіти та радник з гендерних питань. Вся нормативно-правова база, заходи та процедури викладено на сайті університету. Фактів, які б підтвердили наявні випадки сексуальних домагань, дискримінації чи корупційних дій, протягом періоду провадження освітньої діяльності за даною ОПП не виявлено.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ЕГ зазначено, що у НУЦЗ України діє визначена інституційна політика та унормовані процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП за участі усіх учасників освітнього процесу та стейкхолдерів. Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється за участі здобувачів вищої освіти, представників органів студентського самоврядування та ради молодих вчених, випускників, роботодавців, академічної спільноти та інших зацікавлених сторін. Останні зміни до ОПП «Радіаційний та хімічний захист» були обґрунтовані необхідністю переорієнтації на збільшення частки самостійної роботи для виконання наукової складової ОПП. В той же час ГЕР зазначає, що незважаючи на ці зміни, наукова складова виражена в ОПП недостатньо, не забезпечена участю здобувачів ВО разом з НПП у НДР, які виконуються на випусковій кафедрі. Крім того, ГЕР вважає, що ЕГ не в достатній мірі верифікувала факти щорічного перегляду ОПП, спираючись тільки на один документ - рішення вченої ради університету (протокол № 11 від 28.06.2023 р.). В звіті ЕГ прямо зазначено, що

"перегляд освітньої програми здійснюється не рідше ніж раз на 5 років". GER вважає, що в такій високотехнологічній галузі знань, як 16 "Хімічна інженерія та біоінженерія" перегляд ОПП та змісту ОК повинен проводитися не рідше, ніж раз на рік, з документальною фіксацією рішень у протоколах засідань кафедри, інституту (факультету), університету та оприлюдненням на сайті ЗВО.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

ЕГ підтверджено залучення здобувачів ВО безпосередньо до процесу періодичного перегляду ОПП. До процесу періодичного перегляду ОПП та інших процедур забезпечення її якості здобувачів освіти також долучають завдяки проведенню опитувань щодо змісту конкретних дисциплін, проведенню робочих нарад зі здобувачами, а також вибіркового опитування щодо вибору дисциплін.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ЕГ підтверджено, що роботодавці зацікавлені та беруть участь у процесі періодичного перегляду ОПП, в атестації здобувачів шляхом роботи в екзаменаційних комісіях, у захисті кваліфікаційних робіт, з ними укладаються угоди про співпрацю.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

В НУЦЗ України створено сайт випускників, де наведені спогади, історії відомих випускників, їх біографії, нагороди, досягнення.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

ЕГ встановлено, що процедури щодо забезпечення якості реалізації, контролю та моніторингу внутрішніх показників освітньої діяльності за ОПП «Радіаційний та хімічний захист» здійснюються: - на рівні кафедр – у вигляді контролю діяльності науково-педагогічних працівників, заслуховування, обговорення та прийняття рішень на засіданнях кафедр; - на рівні факультетів – у вигляді контролю діяльності кафедр, заслуховування, обговорення питань та прийняття рішень на засіданні вченої ради факультету щодо затвердження основних нормативних документів з реалізації ОПП; - на рівні ЗВО – моніторинг щодо виконання прийнятих рішень проводить навчально-методичний центр. Така система забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації ОПП.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОПП «Радіаційний та хімічний захист» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти здійснюється вперше. На жаль деякі рекомендації GER, які було визначено у 2023 році за результатами акредитації ОПП 4681 "Радіаційний та хімічний захист" для рівня вищої освіти "Бакалавр" адміністрацією ВНЗ не враховано, а саме: 1. запровадити підготовку за дуальною освітою, яка на даний час не здійснюється; 2. надати інформацію про курсантів (студентів), за курсами із зазначенням прізвищ їх наукових керівників), які поєднують навчання і дослідження (вказати конкретні НДР); 3. надати повну інформацію про НПП, а саме, їх відповідність за п.38 Ліцензійних умов.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ЕГ підтвердила, що питання якості освітньої діяльності має визначне значення, що сприяє розвитку освітньої діяльності за цією програмою. В той же час, ЕГ зазначила, що "частина випускників ОПП «Радіаційний та хімічний захист» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти працює безпосередньо на кафедрах ЗВО, що забезпечує реалізацію ООП в ЗВО, і впроваджують новітні технології для подальшого розвитку освітньої програми".

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (GER)

Рівень В

Обґрунтування GER

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЕГ переконалася, що права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими. Учасники освітнього процесу послідовно дотримуються їх під час реалізації ОПП. На відкритій зустрічі скарг на діяльність університету не надходило

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

ЕГ підтвердила, що керівництво ЗВО дотримуються вимоги щодо процедури створення та оновлення змісту освітніх програм, що регулюється Положенням про формування, затвердження та оновлення освітніх програм, у результаті чого наявна можливість удосконалення їх змісту шляхом отримання зауважень, пропозицій та рекомендацій від усіх заінтересованих сторін.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті оприлюднена сама програма, а також описи усіх освітніх компонентів, включених до неї, у вигляді силабусів, за виключенням ОК 14 та ОК 15, які представлені у вигляді програми та методичних вказівок відповідно.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендовано протягом 2024\2025 н.р.: 1. Переглянути фокус програми з урахуванням вимог Стандарту ВО щодо формування та розвитку професійних компетентностей фахівців у сфері хімічної технології, технології радіаційного та хімічного захисту, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій з невизначеністю умов і вимог. 2. Посилити роботу зі стейкхолдерами та при перегляді ОП розглянути можливість включення до її складу освітніх компонентів, які висвітлюють досвід аналогічних закордонних і вітчизняних ОП. 3. Переглянути зміст ОК щодо врахування набуття здобувачами ОПП навичок проведення розрахунків для оцінювання можливостей виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій техногенного характеру за участю небезпечних речовин та матеріалів біологічного походження у відповідності до ПРН 15. 4. Внести інтегральну компетентність, зазначену у Стандарті ВО, до матриці відповідності ОК.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендовано протягом 2024 р. доопрацювати структурно-логічну схему, зміст ОК та матрицю відповідності. Розглянути можливість проходження здобувачами практики на базі хімічних підприємств. Розглянути доцільність перенесення ОК 05 "Автоматичні системи управління в хімічних виробництвах" до аналогічної ОПП на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендовано посилити роботу зі здобувачами ОПП щодо залучення до неформальної та/або інформальної освіти з наступним визнанням результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендовано: 1. Надати абітурієнтам можливість ознайомлення (розмістити на сайті університету у вільному доступі) з робочими програмами, планами за ОК та ОПП; 2. Посилити роботу з НПП та здобувачами ОПП щодо участі в програмах академічної мобільності; 3. Розмістити в розділі "Наукова діяльність" сайту випускової кафедри та розділі "Наука" сайту університету офіційний перелік НДР (назва, номер державної реєстрації, замовник, керівник, відповідальний виконавець, роки реалізації), які виконуються НПП та здобувачами кафедри; 4. Розмістити на сайті випускової кафедри силабуси ОК за попередні роки для порівняльного аналізу всіма учасниками освітнього процесу.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендовано продовжити практику проведення опитування здобувачів для впровадження академічної доброчесності в освітній процес. Розглянути можливість відображення у силабусах дисциплін, які оприлюднюються на сайті кафедри, шкали оцінювання за видами передбачених контрольних заходів.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендовано протягом 2024\2025 н.р.: 1. Переглянути відповідність професійної кваліфікації окремих НПП освітнім компонентам, які вони викладають, та запропонувати: 1.1. НПП, який забезпечує ОК 05, - пройти курс підвищення кваліфікації за напрямом "Автоматичні системи управління в хімічних виробництвах"; 1.2. НПП, який забезпечує ОК 06, - пройти курс підвищення кваліфікації за напрямом "Правове регулювання діяльності у сфері радіаційного, хімічного і біологічного захисту"; 1.3. НПП, який забезпечує ОК 03, - пройти курс підвищення кваліфікації, підвищити публікаційну активність та зусилля у розробці навчально-методичних матеріалів за напрямом "Метрологія, сертифікація та патентознавство"; 2. Підвищити залученість НПП, які задіяні в реалізації ОПП, у керівництво та виконання НДР; 3. Суттєво підвищити публікаційну активність НПП в рецензованих виданнях, особливо тих, що реферуються у базах Scopus та Web of Sci; 4. Удосконалити практику підвищення кваліфікації НПП, розробити чітку і зрозумілу систему управління процесом перспективного підвищення кваліфікації НПП за кожним ОК.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендовано: 1. Переглянути забезпеченість окремих ОК лабораторним обладнанням з урахуванням вимог Стандарту ВО та програм; 2. Протягом 2024\2025 н.р. забезпечити метрологічну повірку наявного лабораторного обладнання, яке використовується НПП та здобувачами для виконання НДР та кваліфікаційних робіт, та вільний доступ до нього для всіх учасників освітнього процесу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендовано продовжити послідовну роботу з удосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу та суттєво посилити наукову складову ОПП. Керівнику випускової кафедри та гаранту ОПП вдосконалити практику щорічного перегляду ОПП та змісту ОК з документальною фіксацією рішень у протоколах засідань кафедри, інституту (факультету), університету та оприлюдненням на сайті ЗВО.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендовано протягом 2024\2025 н.р. розмістити на сайті кафедри не лише останню редакцію ОПП та силабусів ОК, але й попередні редакції з метою оприлюднення історії розвитку ОПП та щорічного покращення змісту ОК у відповідності до наукових здобутків НПП.

Критерій 10. Навчання через дослідження
не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

АТАМАНЮК ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ